

людської гідності); невпинне піклування; відповідальність; любов; покоря; інтеріоризація (увнутрішнення); містагогія (променевий процес виховання).

Ісус Христос є найкращим взірцем для молоді. Його пізнаємо в Євангелії. Молодь часто зустрічає «ідеали», які їм не відповідають. Молодь хоче бачити викладачів послідовними та справедливими. Вона любить життя, рух, не любить інертних осіб. Вона керується у своїх вчинках сентиментальністю. Центром християнського виховання для неї є особа Ісуса Христа. Від наслідування Христа зростає нове життя. Чудовим прикладом для неї є зустріч і розмова Христа з молодим юнаком (Лк. 18, 18-30). У своїх пастирських проповідях Патріарх Сліпий часто приводив приклад цього юнака, який зберіг виконання Заповідей ще змалку, бо мав добре виховання у своїй родині.

На жаль, сучасна молодь вважає Бога не другом, а радше перешкодою, що стоїть на її життєвому шляху, а християнську релігію – застарілими ритуалами та самими заборонами. Молодь хоче «жити своїм життям», але обманює себе у здійсненні свого бажання. Молоді люди часто не живуть своїм життям, а вдовольняють вимоги своїх інстинктів, або незліченні фантазії своїх бажань, або попадають під вплив інших людей, на жаль, не завжди добрих.

Патріарх Сліпий був учасником XXI Вселенського (II Ватиканського) Собору, який проходив у Ватикані з 1962 по 1965 рр. Одною з декларацій цього Собору була декларація про християнське виховання, де сказано про важливість цього виховання у сучасному світі, в якому панує матеріалізм та лібералізм у державних структурах, а у сімейному й осо-

бистому житті людей – пермісивізм (заборонено забороняти), що зв'язаний з консумізмом (споживацтвом) і гедонізмом (наслодою).

Величезною заслугою Патріарха Йосифа є організація духовних навчальних закладів. З його іменем пов'язана діяльність духовної семінарії та Богословської академії у Львові, створення Українського католицького університету імені святого Климентія папи у Римі. Діяльність цих навчальних закладів стояла на рівні вимог часу і тих завдань, які розв'язувались нашим народом. Завдяки невтомним старанням Кардинала Й. Сліпого друкувалися богословські книги не тільки для студентів УКУ імені св. Климента у Римі, але й для майбутніх студентів України, такі як: молитовники, Новий Завіт, катехізми, книги о. Юліяна Катрія, ЧСВВ, о. Івана Ортинського, СДБ, о. Івана Шевців, о. Ізидора Нагаєвського, які допомогли їм правильно розуміти та передавати іншим правди християнської віри, а також усвідомлювати, що наука та релігія не заперечують одна одну, а взаємно доповнюють і є немовби двома крилами людського життя.

Патріарх щиро вірив, що примара марксистсько-ленінської атеїстичної ідеології згине в Україні та знову відродиться релігійна освіта та патріотичне виховання. Він готував для неї кадри та духовно-освітні програми. Через п'ять років після його смерті крига скресла, відродилася УГКЦ, а з нею і вищі духовні навчальні заклади – семінарії, інститути, університети, розпочалась масова катехизація дітей, підготовка вчителів – катехитів, а згодом і викладання в Україні предмета «Християнська етика».

СТАН ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ У 1991-2004 рр. ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

Лариса Полякова

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
к.і.н., доцент кафедри історії
e-mail: klioist@ukr.net

Антитерористична операція на сході України гостро поставила на порядок денний питання про стан Збройних Сил України, який виявився незадовільний і Україна була не готова до захисту території держави. Тому аналіз стану ЗСУ з моменту проголошення неза-

лежності України до теперішнього часу є актуальним у новітній історії України.

Після розпаду Радянського Союзу та проголошення у 1991 р. незалежності, Україна успадкувала одне з найбільш потужних угруповань військ в Європі, оснащене ядерною

зброєю та у цілому відносно сучасними, на 1991 р., зразками звичайного озброєння та військової техніки.

На території України, на той час, дислокувалися: 1 ракетна армія, 3 загальновійськові та 2 танкові армії, 1 армійський корпус, 4 повітряні армії, окрема армія Протиповітряної оборони (ППО) та Чорноморський флот.

Усього угруповання військ і сил нараховувало біля 780 тисяч чоловік особового складу, 6,5 тисячі танків, близько 7 тисяч бойових броньованих машин, до 1,5 тисячі бойових літаків, понад 350 кораблів і суден забезпечення, 1272 стратегічних ядерних боєголовок міжконтинентальних балістичних ракет і майже 2,5 тисячі одиниць тактичної ядерної зброї.

24 серпня 1991 р. Верховна Рада України ухвалила рішення про взяття під свою юрисдикцію усіх розташованих на українському терені військових формувань Збройних сил колишнього СРСР, та про створення одного з ключових відомств – Міністерства оборони України. Так було створено Збройні Сили України (ЗСУ).

З моменту проголошення незалежності України розпочинається реформування всіх сфер життя у тому числі й ЗСУ. Були визначені етапи військового будівництва. На 1992-1996 рр. припадає й ядерне роззброєння. Це було важливою продекларованою історичною подією. Але історія ще дасть повну оцінку даним діям. На 1 червня 1996 р. на території України не залишилося жодного ядерного боєзаряду або боєприпасу.

З 1991 р. чисельність ЗС України значно скоротилися. Це обумовлюється як специфікою геостратегічного положення України, так і особливостями розвитку її внутрішніх політичних, ресурсно-економічних і соціальних секторів. Вітчизняна військова організація рознесена між собою у структурно-функціональному плані, були створені та розвиваються без належного взаємоузгодження на загальнодержавному рівні. Такий підхід не може бути ефективним. Це виражається у незбалансованості військової сфери України, її обмеженій здатності протидіяти викликам і загрозам воєнного характеру й економічній обтяжливості для країни.

Також було підписано низку документів, які вплинули на розвиток військових сил України.

- Постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями зовнішньої політики України». Була затверджена 2 липня 1993 р.

- Постанова Верховної Ради України «Про Воєнну доктрину України». Була за-

тверджена 19 жовтня 1993 р.

- Меморандум про гарантію безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештський меморандум), підписаний 5 грудня 1994 р. лідерами України, США, Росії та Великобританії.

Вже у 1994 р. з листування між органами законодавчої та виконавчої влади ми спостерігаємо занепокоєння станом ЗСУ. Так Голова Верховної Ради України О. Мороз у листі Президенту України Л. Кучмі наголошував, що «формування та реалізація ядерної політики держави (внутрішньої та зовнішньої) взагалі, а у нинішніх умовах особливо, потребує максимальної узгодженості та координації зусиль законодавчої та виконавчої влади. У ВР нинішнього скликання питання ядерної політики знаходяться у віданні Постійної комісії з питань ядерної політики й ядерної безпеки» і просив дати доручення при розробці та прийнятті рішень виконавчої влади у зазначеній галузі координувати дії відповідних підрозділів, Адміністрації Президента й Уряду з Комісією ВР з питань ядерної політики й ядерної безпеки.

25 лютого 1999 р. Голова Верховної Ради України О. Ткаченко у своєму листі до Президента України Л. Кучми повідомляв про критичний стан фінансування Прикордонних військ України, який «є ненормальне і потенційно небезпечне. Не маємо права допустити зниження надійного захисту рубежів нашої держав».

Верховна Рада України Комітет з питань національної безпеки і оборони у листі Президенту України Л.Д. Кучмі наголошувала на критичному стані фінансування ЗСУ, що ставило під загрозу обороноздатність держави. У 1998 р. армія отримала 40,6% від визначеної необхідної потреби у коштах. У військах наростало незадоволення таким становищем, не кажучи вже про те, що фактично було припинено постачання Збройних Сил озброєннями, військ технікою, речовим довольством, а також фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт з оборонної тематики. Комітет зазначав, що ще гірше становище у прикордонників. Йшлося про реальну загрозу знищення обороноздатності країни. Лист був підписаний Головою комітету Г. Крючковим.

Таким чином, ситуація у ЗСУ з моменту проголошення незалежності України була критичною, вимагала реформування згідно новим внутрішнім політичним, ресурсно-

економічним і соціальним умовам існування держави. Серед причин такого стану ЗСУ на початковому етапі реформування визначають:

- відсутність системного підходу з боку владних структур держави. Всі новоутворені військові формування розвивалися окремо (у межах своїх міністерств і відомств), без належного узгодження на загальнодержавному рівні.
- незадовільне виконання основних за-

ходів будівництва Збройних Сил України було пов'язане з постійним зниженням у Державному бюджеті України, як загальної частки видатків на національну оборону взагалі, так і витрат на утримання Збройних Сил, закупівлю озброєння та військової техніки, проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт зокрема, що й простежується з листування представників законодавчої та виконавчої гілок державної влади.

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ПОЛЬЩІ Й УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Анастасія Прокопенко

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
Навчально-науковий інститут історії, політології та права
магістр історії
Україна, 54030, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 24
e-mail: yfcnzgh@ukr.net

Українців і поляків одвіку поєднувала спільність етнічного походження, спорідненість мов, територіальна близькість, тривале перебування у складі однієї держави. Досвід більш як двадцяти років взаємодії між двома країнами в умовах державної незалежності та суверенітету є логічним продовженням попередніх контактів. Завдяки підписанню низки нових двосторонніх угод українсько-польське партнерство офіційно було визнане таким, що досягнуло стратегічного рівня. Сприяли цьому процесу вступ Республіки Польща до НАТО у березні 1999 р., а у 2004 р. – до Європейського союзу, та закріплення за нею ролі своєрідного провідника інтересів східноєвропейських держав на міжнародній арені.

2010 рік знову став переломним моментом у відносинах між даними країнами. Трагедія під Смоленськом і загибель президента Л. Качинського призвели до дострокових виборів глави Польської держави. Перемога Б. Комаровського супроводжувалася концентрацією влади по лінії «президент – прем'єр» у руках партії Громадянська Платформа. Новим главою української держави став В.Ф. Янукович. В обох країнах до влади прийшли прагматики, тому їх співпраця мала б стати більш прагматичною. Польська сторона заявила про намір і надалі розвивати співробітництво з Україною, але не стільки у рамках двостороннього ексклюзивного стратегічного партнерства, тим більше союзу, скільки у більш широкому контексті східної політики ЄС і Польщі: перш за все, у рамках «Східного партнерства». Політика по відношенню до України перебу-

вала приблизно у тому ж ряду, що і по відношенню до інших пострадянських держав. У Б. Комаровського склалися непогані відносини з В. Путіним і Д. Медведєвим, а також з канцлером Німеччини А. Меркель, а В. Януковичу потрібно було спробувати вписатися у трикутник Німеччина – Польща – Росія.

Незважаючи на те, що Україна багато зробила на шляху до євроінтеграції, В. Янукович заявив, що не готовий обговорювати членство України в ЄС, країна тепер сама обирає темпи та форми євроінтеграції у відповідності зі своїми інтересами. Така заява президента прозвучала на ялтинському саміті «Україна і світ: переосмислення перспектив», який відбувся у Криму 30 вересня – 3 жовтня 2010 р. Там же Віктор Янукович піддав критиці й умови ЄС для створення зони вільної торгівлі, що було другою метою України на європейському напрямку.

На Ялтинському саміті Б. Комаровський закликав представників ЄС не закривати Україні перспективи щодо євроінтеграції та пообіцяв усіляку підтримку зі свого боку. Президент Польщі також відмітив, що важливою справою для України є полегшення візового режиму з країнами ЄС. Зокрема, у цьому ж контексті він назвав важливою Угоду про малий прикордонний рух, підписану між Україною та Польщею 28 березня 2008 р., зазначивши, що кількість відмов у видачі польських віз громадянам України дуже незначна. Саму ж ялтинську зустріч можна назвати своєрідним комунікаційним майданчиком, де обговорювалися політичні, економічні стра-